

Minority education in Central and Eastern Europe. Policy aspects, educational equity and cultural recognition

Educația minoritară în Europa Centrală și de Est. Aspecte de politici, echitate educațională și recunoaștere culturală

Kisebbségi oktatás Kelet- és Közép-Európában. Közpolitikák, méltányosság és kulturális elismerés

Cluj-Napoca / Kolozsvár

**Casa Libertății Religioase / House of Religious Freedom / Vallásszabadság háza
B- dul 21 Decembrie nr. 14.**

9-10 octombrie 2025

October 9-10, 2025

2025. október 9-10.

DEPARTAMENTUL PENTRU
RELĂȚII INTERETNICE

UNIVERSITATEA
SAPIENTIA

sociologie &
asistență socială
Universitatea Babeș-Bolyai

DEPARTAMENTUL DE ETHNOGRAFIE
ȘI ANTROPOLOGIE MAGHIARĂ

Sinteza programului

Overview

Áttekintés

	Joi/Thursday/Csütörtök 9 octombrie / October 9 / október 9.		Vineri/Friday/Péntek 10 octombrie / October 10 / október 10.		
#	Timp/ time slot / időpont	S1	Timp/ time slot / időpont	S1	S2
	9:00 – 9:15	Deschidere / Opening / Megnyitó	9:00 – 11:00	P3. Refugees and education. Focus on Ukrainians in Poland	P4. Diversitate sau uniformitate? Minoritățile și sistemul educațional din România
1	9:15 – 11:00	P1. Procese și provocări în învățământul de limbă maghiară în România			
2	11:15 – 12:45	P2. Educația minorităților - perspective istorice	11:15 – 13:00	P4. An outlook on minority education. Contemporary and historical case studies	
	Pauză de masă / Lunch break / Ebéduszünet				
3	14:30 – 16:30	K1. Oktatási monitoring: kutatásbemutató és kerekasztal	15:00 – 16:45	Romii în sistemul educațional din România - oportunități, segregare, abandon școlar (1)	
4	16:45 – 18:30	K2. Felekezeti oktatás kerekasztal			
			17:00 – 18:30	Romii în sistemul educațional din România - oportunități, segregare, abandon școlar (2)	
5	18:45 – 19:45	Könyvbemutató			
ROMÂNĂ, ENGLEZĂ, MAGHIARĂ (fără traducere / no trasnaltion / fordítás nélkül)					
ROMÂNĂ, fără traducere / no translation / fordítás nélkül					
MAGYAR, traducere simultană în ROMÂNĂ / translation to ROMANIAN / fordítás ROMÁNRA					
MAGYAR, fără traducere / no translation / fordítás nélkül					
ENGLISH, fără traducere / no translation / fordítás nélkül					
ROMÂNĂ, traducere simultană în ENGLEZĂ / translation to ENGLISH / fordítás ANGOLRA					

Joi, 9 octombrie Thursday, October 9 Csütörtök, október 9.			
8:30 – 9:00	Înregistrarea participanților / Registration / Regisztráció		
9:00 - 9:15	Deschidere/Opening/Megnyitó		ROMÂNĂ/ ENGLISH
Novák Csaba Zoltán		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, președinte <i>Romanian Institute for Research on National Minorities, president</i>	
Kiss Dénes		Institutul de Studii Religioase, Cluj <i>Institute of Religious Studies, Cluj</i>	
9:15 - 11:00	Panel 1: Procese și provocări în învățământul de limbă maghiară în România <i>(Processes and challenges in the Hungarian-language education system of Romania)</i>		ROMÂNĂ no translation
Chair	Filipovici Anca	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	
Toró Tibor		Universitatea Sapientia	Regimuri educaționale în Europa Centrală și de Est în perspectivă comparată
Tódor Erika-Mária		Universitatea Sapientia	Profilul atitudinal al socializării multilingve în cazul elevilor din școli cu predare în limba maghiară
Tinca Richárd		Universitatea Babeș-Bolyai	Reprezentarea minorităților naționale în manualele școlare din România
11:00 - 11:15	pauză de cafea / coffee break		
11:15 - 12:45	Panel 2: Educația minorităților - perspective istorice <i>(The education of minorities - historical perspectives)</i>		ROMÂNĂ no translation
Chair: Peti Lehel		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	
Marchut Réka		ELTE Centrul de Cercetare în Științe Sociale, Institutul de Cercetare a Minorităților	Problema școlară în satele șvabilor sătmăreni în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (1940-1944)
András Szabolcs		Facultatea de Teologie Romano-Catolică, Universitatea Babeș-Bolyai	Integrarea rețelei școlare catolice maghiare în sistemul educațional românesc în perioada interbelică
12:45 - 14:30	Pauză de mază / Lunch break		
14:30 - 15:30	Kutatásbemutató és sajtótájékoztató: oktatási monitoring – kisebbségi jogok a romániai oktatásban <i>Prezentare raport de cercetare și conferință de presă: monitorizarea drepturilor minorităților în sistemul educațional din România</i>		MAGYAR traducere simultană în română
moderátor moderator	Novák Zoltán Csaba	Nemzeti Kisebbségkutató Intézet / Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	
Kiss Tamás		Nemzeti Kisebbségkutató Intézet / Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	

Joi, 9 octombrie Thursday, October 9 Csütörtök, október 9.			
Toró Tibor		Sapientia EMTE / <i>Universitatea Sapientia</i>	
15:30 - 16:30	Kerekasztal (1) / <i>Masă rotundă (1)</i> Oktatási monitoring / <i>Monitorizarea educației minoritare</i>		MAGYAR <i>traducere simultană în română</i>
Hozzászólók / <i>participanți</i>			
Szabó Ödön		parlamenti képviselő, RMDSZ / <i>deputat, UDMR</i>	
Kallós Zoltán		államtitkár, Tanügyminisztérium / <i>secretar de stat, Ministerul Educației și Cercetării</i>	
Ferencz-Salamon Alpár		országos szakmai alelnök, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége / <i>vicepreședinte, Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România</i>	
Mihályfalvi Katalin		oktatásért felelős ügyvezető alelnök, RMDSZ / <i>UDMR, vicepreședinte executiv responsabil pentru educație</i>	
16:30 - 16:45	Pauză de cafea / <i>Coffee break</i>		
16:45 - 18:30	Kerekasztal (2) / <i>Masă rotundă (2)</i> Felekezeti oktatás Romániában / <i>Educația confesională în România</i>		MAGYAR <i>traducere simultană în română</i>
moderator	Andrási Benedek	főjegyző, Magyar Unitárius Egyház <i>Episcop vicar, Biserica Unitariană Maghiară</i>	
Andrási Benedek		főjegyző, Magyar Unitárius Egyház <i>Episcop vicar, Biserica Unitariană Maghiară</i>	A felekezeti oktatás rendszere és kihívásai Romániában <i>Situația și provocările educației confesionale în România</i>
Édes Enikő		közoktatási tanácsos, Szlovákiai Református Egyház <i>consilier pe teme de educație, Biserica Reformată din Slovacia</i>	Száz év – egy közösség: Merre tart a szlovákiai magyar és egyházi oktatás? <i>O sută de ani – o singură comunitate. Încotro se îndreaptă educația maghiară și confesională în Slovacia?</i>
Hozzászólók / <i>participanți</i>			
Farkas Ervin		Igazgató, Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum, Gyulafehérvár <i>director, Liceul Teologic Romano-Catolic „Gróf Majláth Gusztáv Károly” Alba Iulia</i>	
Szócs Ildikó		Igazgató, Bethlen Gábor Kollégium, Nagyenyed <i>director, Colegiul Național „Bethlen Gábor”, Aiud</i>	
18:30 - 18:45	Pauză / <i>Break</i>		
18:45 - 19:45	Könyvbemutató / <i>Prezentare carte</i> <i>Mert ugyanazon a földön élünk – kritikai gondolkodás fiatalokkal! Módszertani és jógyakorlat gyűjtemény. Budapest – Kolozsvár: Deviszont Közösségi Tér, Social Fiber Egyesület, Mentés Másként Pedagógia, 2025. (Deoarece trăim pe același pământ - gândire critică împreună cu tinerii! O colecție de metode și bune practici)</i>		MAGYAR <i>fără traducere no translation</i>
Moderátor	Harbula Hajnalka	Talentum Református Iskola, Kolozsvár	
Résztevők	Panek Zsuzsa	Social Fiber	

Joi, 9 octombrie
Thursday, October 9
Csütörtök, október 9.

	Madaras Dávid	Social Fiber		
	Bilibók Karola	Mentés Másként Pedagógia		
	Hart Edina	Mentés Másként Pedagógia		
19:45 - 21:00	Recepție / Reception / Fogadás BISTRO 1568			

Vineri, 10 octombrie / Friday, October 10 / Péntek, október 10.

9:00 - 11:00	Panel 3: Refugees and Education. Focus on Ukrainians in Poland (Refugiații și educația. Focus asupra ucrainenilor în Polonia)		ENGLISH Fără traducere	Panel 5: Diversitate sau uniformitate? Minoritățile și sistemul educațional din România (Diversity or uniformity? The Minorities and the Romanian Educational System)		ROMÂNĂ No translation
<i>Chair: Plainer Zsuzsa</i>	<i>Romanian Institute for Research on National Minorities</i>			<i>Chair: Székely István</i>	<i>Inst. pt. Studiarea Problemelor Minorităților Naționale</i>	
Kotarski, Hubert	Institute of Sociological Sciences, University of Rzeszów	Integration of Ukrainian Refugees in Eastern Polish Cities: Public Support for Local Government Policies		Marin Manuela	Institutul de Istorie „George Barițiu”, Academia Română	Educația religioasă în Dobrogea comunistă. Cazul Seminarului Musulman din Medgidia
Pogorzała, Ewa	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	The Polish Education System in the Face of an Influx of Children from Ukraine after 24 February 2022		Veress Ilka	ISPMN	Păstrarea limbilor minorităților etnice prin educația instituțională: cazul limbii armene occidentale în diaspora română
Pokrzywa, Magdalena	Institute of Sociological Studies, University of Rzeszów	Forced Migration and Social Integration: The Role of Education in the Lives of Ukrainian Refugee Families in Poland		Veres Valér	Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, UBB	Inegalități sociale și etnice în mobilitatea educațională a tinerilor maghiari în Transilvania
Sawicka, Zofia	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Integration through Education: The Case of Ukrainian Students in Poland – Challenges and Perspectives		Iakob Attila	Muzeul de Artă Cluj-Napoca	Educația informală la începutul secolului XXI. Activitate auxiliară sau alternativă la procesul și politicile de educație formală
				Kántor Zoltán	Nemzetpolitikai Kutatóintézet, Budapest	Sprijinul statului-mamă pentru educația minorităților: consolidarea națiunii sau promovarea echității?
11:00 - 11:15	pauză de cafea / coffee break					
11:15 - 13:00	Panel 4: An Outlook on Minority Education. Contemporary and Historical Case Studies (Perspectivă asupra educației minorităților: studii de caz contemporane și istorice)		ENGLISH fără traducere			
<i>Chair: Kiss Ágnes</i>	<i>Romanian Institute for Research on National Minorities</i>					
Pawlikowski, Grzegorz - Pelczar, Aleksandra	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Israel's Education and Integration Policy towards Refugees from Ukraine (2022-2025)				
Pogorzała, Ewa	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Educational Policy of the Polish State towards National and Ethnic Minorities				
Bonusiak, Grzegorz	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Between Integration and Ghettoization: The Sámi in the Swedish Educational System				
Floutier, Jérémy	University of Szeged	In the Name of Socialist Brotherhood? The Situation of the South Slavic, Romanian and Slovak Primary Schools from Békés County (Hungary) between 1945 and 1989				

Vineri, 10 octombrie / Friday, October 10 / Péntek, október 10.			
13:00 - 15:00		lunch break	
15:00 - 16:45		Panel 6: Romii în sistemul educațional din România – oportunități, segregare, abandon școlar (1) <i>The Roma in the Romanian educational system: Opportunities, segregation, dropout (1)</i>	ROMÂNĂ <i>simultaneous translation to English</i>
Chair: Toró Tibor		Universitatea Sapientia	
Hetea Estera Roxana	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	Formarea elitelor rome din România, după comunism: în universități și școli de gândire și acțiune <i>(The Formation of Roma Elites in Romania after Communism: Universities and Schools of Thought and Action)</i>	
Varga Florin	Faculty of Sociology and Social Work, Babeș-Bolyai University	Politici afirmative în educația romilor din România: ceva special sau ceva necesar? <i>(Affirmative Policies in Roma Education in Romania: Special or Necessary?)</i>	
Crai Eugen	UNICEF	Procesul de monitorizare a segregării școlare în România <i>(The Process of Monitoring School Segregation in Romania)</i>	
Kiss Tamás	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	Segregarea școlară a elevilor romi în învățământul cu limbă de predare maghiară <i>(The Segregation of Roma Pupils in the Hungarian-language Education System of Romania)</i>	
16:45 - 17:00		pauză de cafea / coffee break	
17:00 - 18:30		Panel 7: Romii în sistemul educațional din România – oportunități, segregare, abandon școlar (2) <i>The Roma in the Romanian educational system: Opportunities, segregation, dropout (2)</i>	ROMÂNĂ <i>simultaneous translation to English</i>
Chair: Kiss Tamás		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	
Varga Fernando	Școala Doctorală de Sociologie, Universitatea Babeș-Bolyai	Segregare sau educație în limba maternă: Studiu de caz Pata Rât <i>(Segregation or Education in the Vernacular: A Case Study about Pata Rât)</i>	
Plainer Zsuzsa	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	Analiza antropologică a frecvențării școlii - ce înseamnă o "școală bună" într-un ghetou urban locuit de romi în România <i>(Anthropological Analysis of School Attendance – What Does a “Good School” Mean in an Urban Roma Ghetto in Romania)</i>	
Lăcătuș Crăciun Ioan	ISPMN	Cursul practic de limba romani în cadrul Facultății de Litere de la UBB. Pionierat spre un program de licență de limba romani (2016-prezent) <i>The Practical Course in Romani Language at the Faculty of Letters of Babeș-Bolyai University. Pioneering a Bachelor's Degree Program in Romani Language (2016-present)</i>	
18:30 - 18:45		Closing remarks, end of conference	